

090628 Tredje söndagen efter trefaldighet Claes Strömqvist

Glädjeämnena som präst i Olaus Petri är många. Ett är självklart att få fira söndagens högmässa med församlingen. Ett annat att varannan tisdag få träffa behandlingsgruppen på Grindstugan. Grindstugan, som håller till just i grindstugan till gamla epidemisjukhuset på andra sidan Sofiaparken, bedriver behandling av personer med missbruksproblem under en sexveckors period enligt den s.k. Minesotamodellen eller 12-stegsprogrammet. De tre gånger jag träffar gruppen håller vi till i andaktsrummet i Kyrkans hus, här snett över Storgatan. En av gångerna är temat: Skuld och skam.

Om det är något en missbrukare är fastkedjad vid så är det dessa två tunga järnkulor: Skuld och skam. Skuld för det man har gjort och inte gjort, framför allt mot sina närmaste. Skam för den man är. Oförbätterlig, trots alla löften om förändring. Han eller inte minst hon känner andras dom. Men den hårdaste domaren är missbrukaren själv.

Här ser jag som en uppgift att visa på att skuld och skam har mycket gemensamt med det som vi på kristet språk kallar synd. Och därför är utmärkande för alla människor. Vi är i grunden lika varandra. Inte minst när det gäller att inte kunna leva upp till och motsvara alla krav och förväntningar. Tidigare var det Guds bud, sammanfattat i det dubbla kärleksbudet, som avslöjade synden och syndaren. Genom att kasta dem på sophögen, har inte den moderna människan blivit befriad från skulden och skammen. Det som vår tids profeter utlovat. Tvärtom det har blivit en ännu tyngre börda med skrivna och oskrivna lagar på ett lyckat och perfekt liv. Och många hänger inte med, går i väggen eller bedövar den inre smärtan med alla möjliga aktiviteter eller droger och berg av lugnande piller.

Därför är det min stora uppgift att få visa på något i dag nästan okänt; Guds stora befrielse av den människa och den mänsklighet, som inte kan lyfta sig själv i håret. Det som inte minst den här söndagen med evangelietexter från Lukas 15:e kap belyser på ett enastående sätt.

På Jesu tid var tullindrivare och syndare den sortens människor man självklart tog avstånd ifrån. Såna som för pengar kunde göra vad som helst och såna som levde utanför anständigheten och lagens rāmärken. Alltså ganska likt det vi ser i dag. De var liksom i dag säkert mer än väl medvetna om vad folk tyckte och tänkte om dem. De var liksom i dag intrasslade i härvor som de inte kunde komma ur. Härvor av egen svaghet och lockelsen att med hjälp av den förbjudna frukten bli en annan människa än den man är. Med förhoppningen att så bli uppmärksammad, omtyckt, rent av älskad. Men med ett resultat som i slutändan bara ökar skulden, skammen och självföraktet.

Vad är det som nu händer, när Jesus kommer in i sammanhanget? ”Alla tullindrivare och syndare sökte sig till Honom för att höra Honom.” Där kommer alltså människor som är stämplade som hopplösa och asociala i egna och andras ögon för att höra vad Jesus har att säga. Han lär ju ha sagt, att det inte är de friska som behöver läkaren utan de sjuka. Han ska inte ha kommit för att kalla rättfärdiga utan syndare. Jesus har en underbar förmåga att se människan bakom all smuts. Han accepterar dessa som strömmar till, utan att för den skull acceptera deras livsstil. Han visar det konkret genom att äta tillsammans med dem. Inte underligt att fariséerna blir upprörda. Hur kan han umgås i de kretsarna? Fariséerna gick medvetet och med stor energi in för att leva rätt och riktigt efter Guds vilja och bud. En jämförelse mellan dem och de

där andra gör skillnaden extra tydlig. Men vad är det som händer när Jesus, Guds Son, kommer? Jo, Han finns bland dem där. ”Den mannen umgås med syndare och äter med dem.”

Vid gemenskapen runt bordet ger Jesus sina medgäster en ny identitet. Han återställer egentligen människans ursprungliga identitet. Den som är att vara skapad till Guds avbild. Han gör det inte genom att bortse från den bild som förvanskats genom det onda och syndafallet. De är sjuka, men Han botar dem. De är syndare, men Han stryker bort smutsen med sin fullständiga förlåtelse.

Inga pekpinningar, inget moraliserande, inga skrivna eller oskrivna lagar och regler kan omskapa, nyskapa och rena ett sårigt och plågat hjärta och samvete. Det bara förstärker utanförskapet. Men det kan Guds kärlek, förkroppsligad i Jesus Kristus.

Som svar på fariséernas anklagelser berättar Jesus de tre liknelserna om det förlorade fåret, det borttappade myntet och den förlorade sonen. Vi hörde nyss den om det förlorade fåret. Den har udden riktad mot fariséernas självgoda hållning. Den som NT ser som den svåraste synden, att inte tro sig behöva den kärlek och befrielse som den gode herden Jesus kommer med. Han som ser de illa medfarna och uppgivna uppfyller löftet från profeten Hesekiel: ”Jag skall själv leta efter de vilsegångna, säger Herren, och hämta hem de bortsprungna, jag skall förbinda de skadade och hjälpa de sjuka...” Och när han finner det ensamma, det hundrade fåret, det som kommit bort, lägger han det med stor glädje på sina axlar och ställer till med fest.

Gemensamt för oss alla är att vi förlorat vår djupaste identitet. Vår Gudslighet är vanställd, glädjen i Gud i har upphört. Vi har fastnat vi vår egen oförmåga. Men nu kan det nu inte längre vara hopplöst. Det finns en god herde som gör allt för att vi skall komma tillrätta. Han ger t o m sitt liv för fåren. Korset är priset Han betalar för att skuldsanera varje människa och hela mänskligheten. Hans kärlek smälter ned skammen. För är man älskad kan man inte vara värdelös. Den sanningen och den kärleken är den glada nyheten till en plågad värld. Det är det enastående med Jesus.

Därför är det en sådan glädje att få vara präst i Hans kyrka. Att få visa på Lukas 15:e kap. i mötet med människor som har det kämpigt. Att låta det få prägla vår högmässa, inte bara idag, utan varje gång Jesus bjuder till bords här. För Han umgås fortfarande med syndare och äter med dem. Till förargelse för moralisten som mest är koncentrerad på andras skuld och skam. Till befrielse, och i verklig mening tillfredställelse, för den som har mer än nog med sin egen hunger och törst efter rättfärdighet och barmhärtighet.